

ดอกไม้ใบธรรมชาติไทย ๑๘

โดย บัณฑลอบ ๒๗

ดอกไม้ ๑๑๑

ดอกไม้ใบธรรมชาติไทย ๑๘
ดอกไม้ใบธรรมชาติไทย ๑๘

พรรณไม้ : ชุนน้ำจืดชุนแพน

ผู้ประพันธ์ : สุรินทร์

สมุนไพรอ้อย Saccharum officinarum

พืชกลุ่มหญ้า อยู่วงศ์ Gramineae

ชื่อท้องถิ่น อ้อยขม อ้อยตาแดง
กำเซีย กำเจีย ชุงเจีย โก่อ้ว เกอที่

ถิ่นกำเนิด เขตร้อนชื้น ภาคพื้นเอเชีย
แหล่งปลูกอ้อย ที่สำคัญ น้ำตาลหวานดี

อ้อยถิ่นไทย Saccharum sinens Roxb

ทำยาได้ หลายขนาน ต้านโรคแรง

อ้อยทั้งต้น คั้นคว่ำ เข้ายาไทย
บำรุงร่างกาย หายอ่อนเพลีย ท้องเสียบ่อย

ประเพณีไทย อ้อยนำใช้ ไม้มงคล
ขึ้นบ้านใหม่ ไหว้พระจันทร์ หมั้น,แต่งงาน

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

“อันอ้อยตาล หวานลิ้น แล้วสิ้นซาก”

บ้างพูดเพราะ เสนาะหู ใจร้าย

อันอ้อยควั่น หวานละมุน กรุ่นด้วยรัก

หอมระรวย สูดสว้ยล้ำ งามผิวพรรณ

เธอแยมยิ้ม พร้มพราว สกาวใส

น้องน้ำอ้อย คอยอ่อน ช้อนตาพะนอ

ไม้หวานฉ่ำ นามSugarcane เป็นPoaceae

Panicoideae ชีวงค์ย่อย น้ำอ้อยชั้นดี

อ้อย,อ้อยแดง อ้อยดำ อำโป,กะที่

มี,หลากหลาย ต่างกันไป หลายSpecies

บราซิล อินเดีย คิวบา ปาปัวนิวกินี

คือSpecies officinarum นามอ้อยแดง

มีรสออก หวานอมขม ชื่นชมแสง

สีม่วงแดง ถึงดำ น้ำตาลน้อย

กินแก้ไข้ ไตพิการ อาหารไม่ย่อย

กินน้ำอ้อย อร่อยจ้ง สร้างพลังงาน

งานกุศล โกงจุก สนุกสนาน

ไม้สำคัญ ใช้อยู่ คืออ้อยไทย

แต่ลมปาก ยากรู้ ยิ่ง จริงแค่ไหน

ปากตะไกร ใจดีเหลือ เมื่อคบนาน

พริ้งฟ่องพัคตร์ อยากรได้น้อง ครอบสุขสันต์

แม่ค้ำนั้น ที่งานวัด พิลาสลออ

เฉิดโฉไล ใจฉั่นเต้น ยามเห็นหนอ

เก็บเธอนั้น ไปฝันต่อ พอเพลิตเพลิต

จำรรจา ภาษาเสนาะ ไพเราะหู
หลงรักเธอ เพื่อพร้าเล่า เราเผชิญ

ชื่นอารมณ์ โฉมพธู ดูนาสรรเสริญ
มุ่งหมายใจแว้อเวิน เดินหานาง

หลังคาบ้าน ตระการแจ่ม แอร่มสวย
ตามหาเจ้า สาวแรกรุ่งนุ่น สำออง

ได้อำนวย ช่วยเหนื่อยหาย คลายจากร่าง
ชื่นใจจั่ง หวังประสบ พบเนื่อนวล

ตื่นตระหนก ออกประหวั่น พรันพริงนั้ก
สากบินผ่าน ฉันวี่งหลบ คิดทบทวน

เพ็งประจักษ์ ชักถอดใจ ได้โดยด่วน
มิบังควร กวนเธอต่อ ขอลาไกล

โกวิท ธีรวีโรจน์

คำโบราณจารไว้ใช้สอนสั่ง ให้ระวังเตือนใจอย่าให้เปลอ
หวานเป็นลมขมเป็นยาพาลละเมอ จำเสมอใส่ตนให้พ้นภัย

อันความหวานนานลึ้นกินจืดซืด หากหน้ามีดลุ่มหลงคงไม่ไหว
ต้องรันทศสลดโสภวิโยคใจ ปล่อยนานไปหมดหวังนั้งโศกา

แต่อ้อยไม้ปลูกกันนั้นดียิ่ง นับเป็นสิ่งจำเป็นเห็นอยู่หนา
ทำน้ำตาลปรุงอาหารแต่นานมา นับได้ว่าประโยชน์มากหลากสายพันธุ์

อันต้นอ้อยปลูกไว้ในท้องถิ่น
ไม่หวานจัดรักษาโรคสารพัน

เอาไว้กินทำยาพาสุขสันต์
คิดใช้กันสมุนไพรมากมี

พันธุ์พื้นเมืองอ้อยดำทำยาได้
ทั้งม่วงแดงแฝงดำเปลือกมันดี

ขึ้นกอใหญ่ดอกเป็นช่อต้นหลายสี
ตามข้อมีตางอกดอกขาวนวล

ส่วนที่ใช้ลำต้นข้อและดอก
ลำต้นคั้นได้น้ำความหวานชวน

เปลือกเมื่อปอกตากแห้งเผาหอมหวาน
กลืนย้วยวนหวานหามาดื่มกิน

ใช้เป็นยาบำรุงมุงสดชื่น
ไม่มีพิษรากใบใช้อาจิษฐ์

โรคอย่างอื่นมากมายใช้ได้สิ้น
ต้นคั้นน้ำหวานลื่นกลื่นรื่นใจ

เปรียบอ้อยหวานปานสาวคราวแรกรุ่ง
ต้องรักษนวลสงวนร่างระวังระไว

ช่างหอมกรุ่นอ่อนอวลชวนหลงใหล
อย่าปล่อยให้ชอกช้ำโดนย่ำยี

หากความหวานสาวน้อยลดด้อยค่า   เสียน้ำตาหมดรักด้อยศักดิ์ศรี
 โดนจาบจ้วงความสาวร้ายวราศี   เหมือนอ้อยนี้เหลือชานหมดหวานเอ๋ย

อัญชลี ณ เชียงใหม่

กลางป่าดิบ ระเบียบพราว ขาวดอกอ้อย   วัยเด็กน้อย คล้อยกาลผ่าน นานจำจด
 ลานหีบอ้อย ลอยควันไฟ ไล่พรมคด   วิวจ้องจด ปลดเดินวน คนพาไป
 หีบไม้หมุน คุณท่อนใส่ ไหลน้ำอ้อย   เหยาะหยดย้อย คล้อยลงรางลู๋ สู่ถึงไซร์
 ทอยยดัก พักลง กระทบใหญ่   แล้วเคี้ยวไฟ เตือดปุด ผุดฉมลอย
 หมั่นกวานคน ทนรอ นนอเด็กน้อย   ตาละห้อย คอยเร่ เหนามบ่อย
 จากอ้อยใส ไปเป็นสี น้ำตาลน้อย   นำเหยาะปล่อย ลอยลงน้ำเย็น เป็นดั่งเม

ถึงครารารไฟ ให้อ่อน ผ่อนคนต่อ งวดแห้งพอ นำก่อ เป็นก้อนเก้
ขมิ้นมัน รีบปั่น ไม่เกร แสนสุดเท่ เป็นน้ำตาลก้อน กองพอนพูน

บรรจุเก็บ เย็บห่อ รอไว้กินนาน จวบผันกาล ปัญญาญาณ ชาวบ้านสุญ
มาบัดนี้ น้ำตาลทราย กลายเพิ่มพูน สุดอาตุร สุญสิ้น ภูมิปัญญา

อ้อยแดงอ้อยดำ ล้าค่า สมุนไพร ปลุกนำใช้ ให้คงอยู่ คู่เคหา
เป็นวิถี มีจาร ก็นานมา เพื่อรักษา เลือดลม ช่มตานซาง

เจริญอาหาร ต้านไข้ ไอก็หาย ทั้งละลาย เสมหะ ละเลือดจาง
อ้อยมากค่า เลียงชีวา ห่อนเมินหมาง ชื่อนำทาง ชูเศรษฐกิจ พิชิตจน

กุศล คำเพราะ

อ้อยขวันครับอ้อยขวันฉั่นจำได้ ในสมัยเป็นเด็กเล็กเล็กก้อยู่
ได้ยินเสียงร้องขายได้ออกดู ชื่อนำทานรู้รสชาติอ้อยอร่อยดี

อันอ้อยนั้นจัดอยู่ในวงศ์หญ้า ชื่อสามัญ sugar cane เป็นเช่นนี้
ชื่อไทยไทยหลายชื่อนั้นก็มี อ้อยขม ดี อ้อยแดง เกอที มี อาโป

อ้อยเป็นไม้ประเภทล้มลุกได้
ความสูงสองสามเมตรไม่ค่อยโต

ลำต้นทั่วไปแข็งแรงดีอีกโข
ลำต้นโอบเห็นข้อปล้องอย่างชัดเจน

ใบอ้อยดำเป็นแบบเดี่ยวเรียงสลับ
จะพบใบได้ที่ปลายยอดมันจะเป็น

หลุดร่วงง่ายตายมีให้เห็น
ใบจะเน้นรูปขอบขนานแคบยาวเรียว

ดอกจะออกเป็นช่อใหญ่ปลายยอดนั้น
ดอกย่อยสีขาวครีมมีอยู่มากเขียว

ลำต้นมันจะออกดอกสีไม่เขียว
มีขนยาวเรียวเมื่อแก่มีฟู่ปลาย

สรรพคุณใช้รักษาโรคได้สารพัด
รักษาอาการอ่อนเพลียบำรุงร่างกาย

จัดเป็นยาอายุวัฒนะได้สมหมาย
บำรุงโลหิต หัวใจได้แก้หืด ไอ

มีสรรพคุณรักษาได้อีกหลายโรค
แก้มีนง หน้ามืด และตาลาย

ถูกโฉลกแก้อาการเมาค้างหาย
อีกหลากหลายอ้อยช่วยได้แก้อาการ

ประโยชน์ลำต้นสดกินได้แบบผลไม้
กากน้ำตาลหมักเป็นเหล้ารัมไว้ดื่มทาน

ปีบน้ำใช้ทำไอศกรีมเป็นของหวาน
ทำน้ำตาลทรายที่ใช้กันทุกบ้านเลย

อานนท์ สรวีสูตร

